

Szocialista forradalom és szocialista ideológia

Ha számvetést készítünk azokról a változásokról, amelyek népünk életében végbementek, első helyre feltétlenül a társadalom anyagi életét, a termelés és az elosztás módját, valamint az ország politikai intézményeinek a rendszerét érintőké kerülnek. S rendjén is van, hogy ezeket az anyagi, gazdasági és politikai változásokat helyezzük az első helyre. Nélkülük szó sem lehet egy új társadalom, egy új élet felépítéséről. A tudományos szocializmus éppen az különbözteti meg a légvárakat építő utópiáktól, hogy nem szavakkal, prédikációkkal, álmodozásokkal akarja megváltani az emberiséget, hanem az emberek életét meghatározó anyagi-társadalmi viszonyok forradalmi átalakításával.

Ezért a szocialista forradalom legfontosabb lépései gyakorlatiak voltak: a kizsákmányoló hatalmának tényleges megdöntése és az új népi állam megteremtése: a kizsákmányoló gazdasági viszonyok valószínűleg felszámolása és a szocialista gazdálkodás új rendjének kialakítása, a termelői erők hatékony fejlesztése és ennek alapján a dolgozó emberről való hatékony gondoskodás.

Ezek az anyagi, szinte kézzelfogható változások nélkülözhetetlen előfeltételei az új szocialista életnek. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy bármennyire is nélkülözhetetlenek a szocializmushoz, önmagunkban még nem elegendők, szükség van még valami föléltre: változásra az emberek szemléletében, gondolkodásában is. Az emberek, gondolkodásmódjukat általában a körülményeik határozzák meg, de az emberek sohasem passzív és tehetetlen sakkbábui a körülményeknek. A legkevésbé azok a szocializmusban, amely éppen arra hivatott, hogy az embert saját sorsa urává és irányítójává tegye. Itt tehát még nagyobb jelentősége van annak, hogy az emberek mennyire ismerik a társadalmat, amelyben élnek, mennyire értik helyüket ebben a társadalomban és mennyire tudatos cselekvőszemélyek. A szocializmus céljának megfelelő működése nemcsak attól függ, megvannak-e ehhez a szükséges anyagi feltételek, hanem attól is, hogy a szocialista társadalomban élő és dolgozó munkások, parasztok, értelmiségiek milyen aktívan és tudatosan élnek a lehetőségekkel. Éppen ezért, mert ezen nagy társadalmi érdekek, a közösség sorsa múlik, nem lehet arra várni, hogy mindenki saját belátása szerint, teljesen önállóan eljusson a szocialista gondolkodásig. Nagy szerepe van az emberek szocialista gondolkodásának kialakításában a társadalom uralkodó eszméinek, amelyeket a társadalom kolektívan termelt ki, amelyek kifejeződnek a tudományban, a művészetben, amelyek hirdető és terjesztő iskolák, a könyv, az újság, a rádió és a televízió. Röviden szólva:

nagy szerepe van ebben a folyamatban a szocialista ideológiának, amely nélkül a szocialista társadalom nem jöhet létre és nem működhet egészében.

Az ideológia a történelem során mindig fontos fegyver volt az egymással harcban álló osztályok kezében. Minden osztály olyan eszméket igyekezett elfogadtatni és elterjeszteni, amelyek az ő érdekeit tükrözték, csak hogy a burzsoáz és ideológusai gyakran folyamodtak a félrevezetéshez és a megtévesztéshez. Ezt a negatív tapasztalatot tükrözi az a ma is gyakori hiedelem, hogy „az ideológia csak elhanyagolt propaganda lehet, amely sohasem az igazságot tárja fel, hanem a pillanatnyi politikai érdekeket szolgálja és ezért szükségszerű velejárója az agyafúrt szöcskésítésnek.” Ez a nézőpont azonban figyelmen kívül hagyja, hogy a szocialista ideológia lényegesen különbözik minden korábbi ideológiától.

Milyen sajátosságai vannak a szocialista ideológiának?

Először is, a szocialista ideológia osztálybázisa a munkásszty, majd a szocializmus felépítésével valamennyi szocialista dolgozó osztály és réteg. Ezeknek az osztályoknak nem érdekük az igazság elfedése, nincs szükségük arra, hogy bármely más osztályt félrevezessenek saját uralmuk és kiváltságuk fenntartása érdekében. Ezeknek az osztályoknak az érdekei azt kívánják, hogy a szocialista ideológia az igazságot mondja ki a társadalomról.

Másodszor, az igazság kimondásához nemcsak a jószándék és a kívánság van meg a munkásszty ideológiájában, hanem az igazság feltárásának tudományos eszköze is. A szocialista ideológia tudományos alapokra épül. Amikor a szocialista ideológiáról és annak jelentőségéről beszélünk, ebben bennefoglaltatjuk a társadalom tudományos megismerésének vívmányait és a marxizmus általános törekvése a társadalomról szóló tudományos ismeretek elmélyítésére, különösen a szocialista fejlődés új problémáinak tanulmányozására.

Ha ezek után valaki azt képzei, hogy a szocialista ideológia a tudósok szűk csoportjára tartozik csupán, akik kellő felkészültséggel rendelkeznek és hivatászerűen foglalkoznak a társadalomtudománnyal, az súlyosan téved. A szocialista ideológia harmadik sajátossága, hogy a dolgozó tömegek ideológiája, s a szocialista társadalomban át kell fognia az egész nép gondolkodását.

Ma tömegek egyes rétegeinek ideológiai színvonala még különböző. Társadalmunkban hat még a polgári és a kispolgári ideológia sok maradványa is. Az a cél tehát, hogy a szocialista

ideológia az egész nép gondolkodását átfogja, egyben harci feladat is, amelyet aktív ideológiai munkával, eszméink hirdetésével és terjesztésével, céltudatos neveléssel oldhatunk meg.

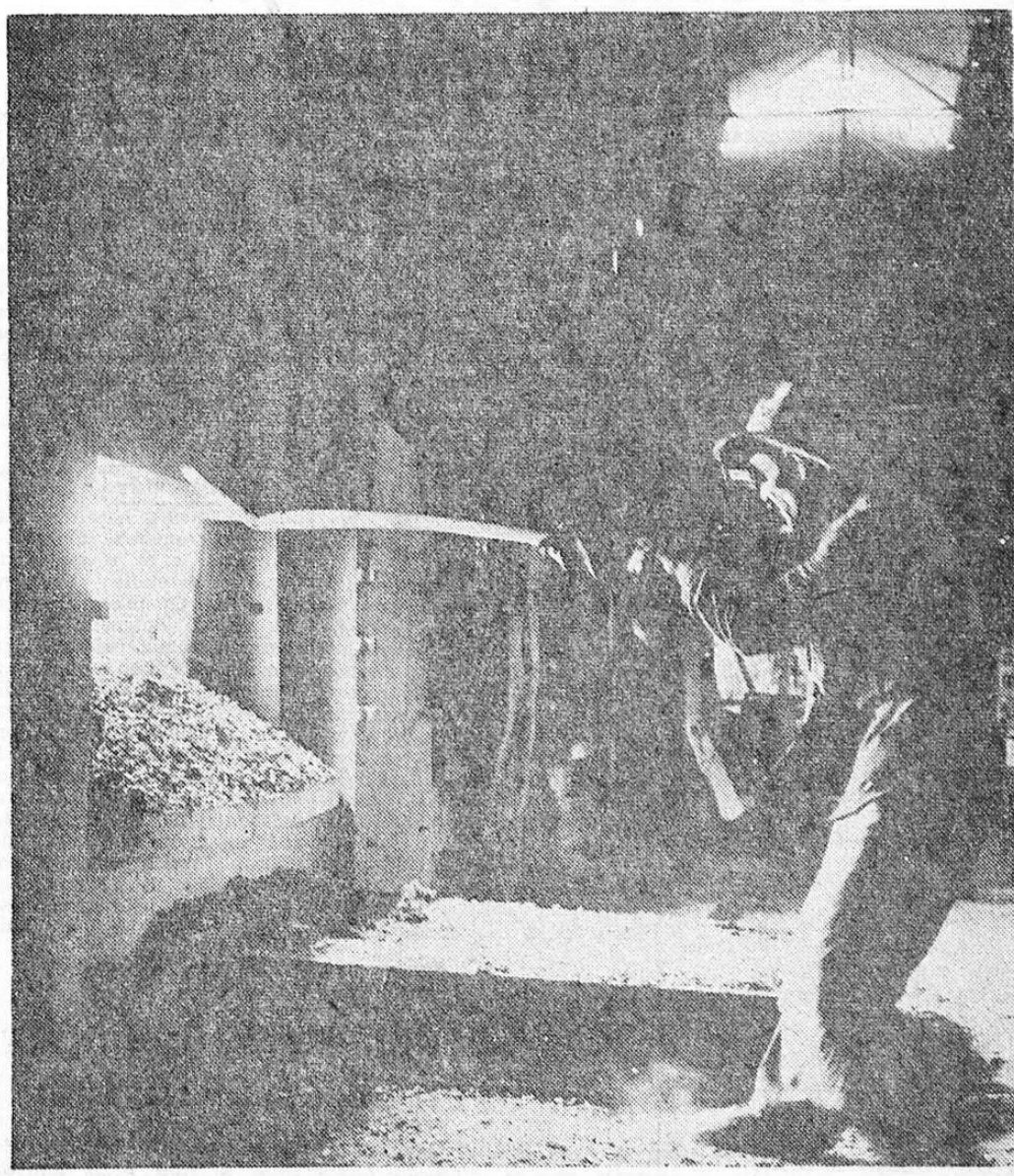
A cél, hogy a szocialista ideológiát általánossá és uralkodóvá tegyük minden dolgozó gondolkodásában. Ezt és az odavezető folyamatot csak akkor fogjuk fel helyesen, ha figyelembe vesszük, hogy ennek a folyamatnak különböző összetevői és csatornái vannak, amelyek társadalmi rétegenként, munkaterületenként sbb. másként és másként jelennek meg.

A szocialista ideológia elterjedésének fontos része például a marxista társadalomtudományi ismeretek terjesztése. Ma már mind többen és többen tanulmányozzák a pártoktatásban és azon kívül a marxizmust. De maximalizmus lenne, ha mindenkitől azt kívánánk, hogy elmélyülten tanulmányozza a marxista filozófiát és politikai gazdaságtant. Jóval szélesebb a tábora azoknak, akikhez más szinten és más formában kell eljuttatni azokat az alapvető politikai ismereteket, amelyek ahhoz szükségesek, hogy tájékozódni tudjanak gazdasági és politikai fejlődésünk fontosabb kérdéseiben.

Hiba lenne azonban az ideológiai munkát a társadalomtudományi és politikai ismeretek terjesztésére korlátozni. Mindenki ismer embereket, akik hibátlanul megtanulták a marxizmust, mégsem vált az belső meggyőződésüké, cselekvésük önként vállalt vezérfonalává. Az ismeretek és a tanuláson kívül ebben sok más tényezőnek is szerepe van: az élenjárók példamutatásának, a személyes és a művészi élményeknek, az emberek erkölcsi tulajdonságainak, az érzelmeiknek stb. Az ismeretek terjesztése tehát együtt kell, hogy járjon az emberek nevelésével, a szocialista erkölcs terjesztésével és gyakorlati megvalósításával, a művészeti és érzelmi neveléssel. Csak így lesz teljes a szocialista tudat, csak így érhetjük el, hogy a dolgozók ne csak eszükkel, hanem szívükkel is értsék a helyüket az új társadalomban, munkájuk egyéni és társadalmi jelentőségét. Ezen az úton valósulhat meg a szocialista emberformálás lényegét kifejező jelszó: szocialista módon élni, dolgozni és gondolkodni.

Wirth Ádám

A MARTIN-KEMENCÉNÉL

Az LKM nagyolvasztómű

a szállópor csökkentéséért

A nagyolvasztó gyárrészleg olvasztó gyárrészleg dolgozóival, a Lenin Kohászati Művekben, első félévi tervüket jól teljesítették, s mint ahogy már erről hírt adtunk, 1965 első félévi jó teljesítményük alapján elnyerték a Vaskohászati Igazgatóság vándorserlegét.

Probléma azonban ebben a gyárrészlegben is akad, még-hozzá a szállópor mennyiségének a csökkentése terén. A nyosak vagyunk abban, hogy Lenin Kohászati Művek területi főnöksége éppen ezért felhívással fordult a nagy-

Kutatótábor a Bükk-fennsíkon

A karsztkutatók már hosszú esztendőket óta a Bükk-barlangjaiban és víznyelvényekben dolgoznak. Az idei nyár csapadékos időjárása különösen alkalmas arra, hogy kutatásokat végezzenek a Bükk karsztvízeivel kapcsolatban. A MTESZ szervezésében több hetes táborozáson vesznek részt a zombolyosok, a Bükk-fennsíkon, a Sebes forrás közelében. Főleg hidrogeológiai kutatásokat, méréseket, vízfestéseket, úgynevezett „szóásokat” végeznek. Többek között a Bolhási barlang feltárását is folytatják.

Közlekedésrendészet a statisztika tükrében

A Belügyminisztérium közlekedésrendészeti csoportfőnökségén elkészült a statisztika az 1965 első félévi közúti forgalomról. Az adatokból kitűnik, hogy a múlt év hasonló időszakához viszonyítva, jelentősen megnövekedett a közúti forgalom. Az elmúlt félév alatt mintegy 34 ezren tettek sikeres gépjárművezetői vizsgát és ezzel a gépjárművezetők száma több mint hét és félszáz ezerre emelkedett. Megnövekedett a gépkocsik száma is, s a félév végén meghaladta a hatszáz ezeret.

Az elmúlt félév alatt 225 halálos baleset fordult elő, s 2144 súlyos sérülés történt, ez 20,8 százalékkal, illetve 2,5 százalékkal kevesebb, mint 1964 első felében volt. A balesetek következtében az anyagi kár több mint 25 millió forintot tesz ki, 20,4 százalékkal emelkedett a múlt év hasonló időszakához viszonyítva. A balesetek 53,4 százaléka vidéken, 46,6 százaléka Budapesten történt.

A statisztikai adatokból az is kiderül, hogy míg egyes megyékben, így Szolnok, Pest, Bács-Kiskun és Fejér megyében csökkent, ugyanakkor más megyében emelkedett a balesetek száma.

A baleseteket szenvedők között igen magas számban szerepelnek a gyalogosok. Ez annak tudható be, hogy sem a járművezetők, sem pedig a gyalogosok nem tartják be kellőképpen a közlekedési szabályokat. Az adatok arra figyelmeztetnek, hogy mindkét részről nagyobb figyelmet kell fordítani a közlekedésre.

Ahol a tavasz folyamán esőre fordultak a napok, s hol a vetőgépeket, hol a korábban vetett mákot, meg-cukorapát egyelőket verte ki a munkából az égi „áldás”. Kiss Sándor végérvényesen magához vette az esőnapot. S amikor délutánként ő, mint agronómus, meg az elnök megbeszéltek a brigádvezetőkkel a tsz másnapi munkáját, a kis, celluloid lappal fedett naptárt maga elé tette az asztalra.

— Holnap eső lesz, ezt mutatja a naptár. Én bírom benne, mert a táv-prognózis, mint tudomány, napjainkban már teljesen megbízható adatokkal szolgál. Holnap például esőt mond, merget rá, hogy úgy lesz. Ezért eszerint beszéljük meg a tennivalókat.

A brigádvezetők egymásra néztek. — Az csak naptár. Én azt mondom ne higgyünk neki, kezdjük hozzá a lucernakaszáláshoz — jegyezte meg Cukor Gergely, a növénytermesztési brigád vezetője. Bár nem éppen határozottan. Már csak azért sem, mert Kiss Sándor, az agronómus immár tizenegy esztendeje olyan becsületesen, talpraesetten dolgozott, irányított, hogy komoly része van a közösség mai, meg-lehetősen tehető állapotának terem-tésében. De szólni szívták, mert sokan próbálkoztak már korábban is az eső-tudománnyal. S valahol mindig mellé-fogtak.

Más ellenszóló viszont nem akadt. S úgy döntöttek; nem kaszálják, hanem már kora reggel — ha engedi az idő — kipermetezik a vegyszert a búzára. Azt bizony jól tették. Mert alig múlt el délután, megjött az eső. Esett szakadatla-nul másnap reggelig. Az esti megbe-szélésen persze Cukor Gergely megjegyezte:

— Úgy látszik, valóban bevált az a naptár. Én csak azért szoltam, mert a takarmány...

— Ne is mondd — legyintett az agro-

nómus. — Hiszen mindannyiunkat bosszant, ha késik a munka. De az időjárás az... No, holnap nem esik, de holnap-után megint beborul. Utána viszont hat napon át dolgozhatunk, nem lesz eső.

Úgy is volt, ahogy Kiss Sándor a naptárból megmondta. Másnap nem esett, azután igen. Kedden reggel viszont, aki csak tehette, az elnök is, az agronómus is, még az állatgondozók nélkü-lözhető része is, kivonult kaszálni.

Esőtudomány

Úgy döntöttek, hogy munkaegységet senki nem kap, de kapja a levágott luc-erna meg réti széna egyharmadát. Kell a takarmány a háztájiban is. Kaszáltak három napon át zavartalanul. Persze, a biztonság kedvéért mindig megkérdez-ték Kiss Sándort, jól megnézte-e a naptárt, nehogy közbejőjön valami.

— Hadd száradjon csak! Forgassuk meg a rendeket. Időnk van bőségesen — nyugtatta az embereket az agronó-mus. Hanem szombaton délelőtt Cukor Gergely megkereste Kisst.

— Te Sándor. Úgy gondolom, délután hozzákezdünk a szénabehordáshoz. Biztos ami biztos. Ne várjuk meg a hétfőt. Hátha melléfogunk. Elég száraz már, össze lehet rakni. — Az agronó-mus gondolkodott.

— Azt mondd...? Nekem meg az a véleményem, hogy bízzunk a naptár-ban. Eddig bevált. Ha viszont te, mint brigádvezető úgy látod, hogy jó a széna minősége, hordjátok. Én a magam ré-szét csak hétfőn hozom be. — Cukor Gergely elmenőben vakargatta a fejét, s morfondírozott magában.

— Az igaz, jó lenne még, ha szárad-

na. De a derekamba hasogat, a hábo-rúban szerzett szilánk helye is viszket. Viszketett ugyan tegnapielőtt is. Azon-ban igen nagy kár lenne, ha megázna az a rengeteg takarmány. Meg a Sándor is, nem sértődik-e majd meg? S ha nem esik, nem nevetik-e majd ki őt, Cukor Gergelyt?! — A morfondírozás vége mégis az lett, hogy délután nekialltak a vontatók, szekerek szénát hordani. S vasárnap délre be is hordták mind egy szálíg. Kívétel Kiss Sándor részét. S nem jött az eső. Sőt olyan meleg volt egész vasárnapon, mint addig a tava-szon se.

A vasárnap délutáni megbeszélésen Kiss Sándor elővette a naptárt.

— Holnap még meg kell igazítani a kazlakat, s szólni a családtagoknak; be kell fejezni a répa egyelését, mert ked-den esni fog. En viszont kérnék segít-séget, hogy behozhassuk a szénámat. S huncutkásan Cukor Gergely felé ka-csintott. Aki nemigen látta, mert elke-rülte az agronómus tekintetét.

S másnap reggel, még virradat előtt olyan zápor söpört végig a határon, hogy porzott minden. Reggel már sü-tött ugyan a nap, de Kiss Sándor igen bosszusan lépett be a tsz iroda ajta-ján. S mindjárt Cukor Gergelybe bot-lott. Nem szolt Gergely bácsi egy szót sem, csak hunyorított egyet, azután rácsapott az agronómus vállára.

— Se baj, Sándor! Megyünk, segítünk neked megforgatni a szénát. Estig meg-szárítjuk, ha nem esik, s be is rántjuk néhány székkel. Nincs ezen mit bán-kódnod, hiszen nem te tévedtél, hanem a tudomány...

Persze, azóta is nézegetik megbeszé-léskor az esőnapot, de bizony a Bor-rogközi Tsz-ben — mert a Bodrogköz-ben történt e dolog — jelentős csorba esett a naptárra pingált esőtudományon.

Barcsa Sándor